

Telegraful Român

Biblioteca Orașenească
"Stefan Gheorghiu"
Sibiu
Str. Barițiu nr. 5

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător.
Insertiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Sfântul Ierarh Nicolae

Biserica creștină Ortodoxă pomeneste și preaslăvește în ziua de 6 decembrie pe marele Ierarh Nicolae, arhiepiscopul Mirelor Lichiei, o provincie din Asia Mică.

Numele acestui sfânt vlădică al Bisericii universale plutește într-o aură de fericită tradiție, de sute de ani, în amintirea recunoscătoare și în cucernicia creștinilor. El a fost contemporan cu împăratul Constantin cel Mare și a luat parte printre ierarhii vremurilor sale la sinodul întâi ecumenic, ținut la anul 325, la Niceia, o cetate aproape de Constantinopol.

Pentru noi creștinii ortodocși, marele ierarh de la Mira Lichiei a rămas modelul adevăratului bun păstor al turmei celei duhovnicești.

Sfântul ierarh Nicolae este patronul corăbierilor duhovnicești. Este modelul viu și nepieritor al ierarhiei bisericești.

Ziua de pomenire și preaslăvire a acestui sfânt ierarh al Bisericii universale ne îndeamnă să medităm cu evlavie asupra veacurilor de aur ale Bisericii.

Sfântul Nicolae ia parte la lucrările primului sinod ecumenic și se impune printr-un curaj fără rezervă tuturor membrilor sinodului, apărind adevărata credință în Iisus Hristos, în Sfînia Treime.

Cînd a fost hirotonit preot, bătrînul episcop care-l hirotonise, recomandîndu-l a spus: „Fericită este turma care va avea un asemenea păstor!”. Proorocia aceasta s-a împlinit întocmai: dărniciu lăsa pe mesele lipsite; iubirea lui împrăstia balsam răcoritor peste sufletele îndurerate; iar bunătatea lui potolea întotdeauna valurile inimii. Om ceresc fiind, întocmai cu îngerii, s-a arătat pe pămînt mîngîietor celor în necazuri, hrănitör celor flămînzi, mîntuire celor în primejdii, togiag bătrînețelor, povătuitor tineretelor, turn creștinătății, apărător ortodocșilor, stîlp al drepte credințe și cunună nestemată Bisericii lui Hristos.

Sfântul ierarh Nicolae s-a identificat cu turma sa duhovnicească, mărturisind în faptă și cuvînt adevărul neschimbat, adevărul curat și mîntuitor. Abătîndu-se zile de grele încercări peste Biserica lui Hristos, el a stat ca o stîncă de întărire a Bisericii, ca un far dumnezeiesc în bîntuiala veacului.

Stîlp al ortodoxiei a mărturisit că Iisus Hristos este „Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, de o ființă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut”. Adevăr nestrămutat și veșnic, așezat de-a pururi la temelie Bisericii Ortodoxe și a vieții creștinești.

Ziua marelui ierarh ne mai aduce aminte unele adevăruri elementare, că în Biserica lui Iisus Hristos, episcopul adună trei vrednicii prea înalte: este învățător, ca Dumnezeiescul învățător, este preot (arhieru) ca același Divin Arhieru și este păstor sufleteș, precum este Domnul și Dumnezeiescul Păstor, Hristos.

Ierarh, preot și păstor! Din știința episcopului, în orice timp, ortodoxă și sănătoasă se umplu

Cu privire la post și înfrînare

„Să vă întăriți cu putere prin Duhul său întru omul cel dinăuntru” (Efes. 3, 16).

Așezate din vremi străvechi de către soboare vlădicești, formate din oameni niși de ani și cu talpile bătucite pe cărările și urcușul virtuților, posturile noastre creștinești au un adînc rost în cultivarea sănătății trupesti și sufletești a credincioșilor. Orice eveniment mai deosebit din viața înșilor și a obștiilor este așteptat și întîmpinat cu o anumită pregătire, într-o anumită ținută. După gradul de pregătire se cîntărește atenția care se acordă evenimentului în cauză.

Timp de pregătire, mijloc de curățire sau grijire trupestă și sufletească, în vederea întîmpinării cu cuvenită vrednicie a unor cu adevărat mari evenimente creștine, sînt și posturile.

Un astfel de eveniment deosebit pentru viața religioasă este și Nașterea după trup a Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. Importanța acestui eveniment pentru creștin nu poate fi cîntărită desigur cu nici un fel de măsură. Căci acum Dumnezeu ia chip de om, coboară între noi, pentru ca pe noi să ne lumineze și să ne mîntuiască. Postul Crăciunului, în care tocmai ne aflăm, este o cale de pregătire în vederea primirii acestui eveniment.

Experiențele zilnice pe care adesea le facem ne confirmă tot mai mult adevărul că postul mîncării sau un regim alimentar din care sînt scoase sau îpuținute anumite alimente și băuturi își are importanța lui în menținerea sănătății. Ne este dat să auzim de multe ori cuvinte ca acestea: „De cînd țin regim mă simt mai ușor (în sensul de mai bine, mai sprinten trupest și sufleteș)”.

Postul Crăciunului însă, ca de altfel toate posturile noastre, un alt lucru cu deosebire vrea să ni-l sublinieze, să ni-l amintească, să ni-l pună în față. Totdeauna dar mai ales cu prilejul posturilor, în viața fiecăruia dintre noi trebuie să se vădească mai mult „omul cel dinăuntru” — cum spune atît de potrivit Sf. Apostol Pavel (Efes. 3, 16), ființa noastră spirituală adică, mintea noastră sănătoasă. Totdeauna, dar mai ales în timpul postului, ni se cere în mod spe-

jghiaburile duhovnicești și amvoanele revărsă din abundență apa cea vie, „izvoritoare întru viața veșnică”. Din puterea sfîntitoare a episcopului se îndestulează tot sufletul creștinesc, pentru viața aceasta și în pregătirea vieții ce va să fie. Căci „Biserica este în Episcop și Episcopul în Biserică”. Din vrednicia păstorească și devotamentul care-și pune viața pentru turma duhovnicească pogoară conducerea cea dreaptă, vigilența cea neobosită, înțelepciunea binevoitoare, nepărtinirea vlădicească, selecționarea elementelor preoțești, și mai presus de toate, generozitatea, dărniciu, virtuți ale marelui Ierarh Nicolae de la Mira Lichiei!

Pr. N. Ciudin

cial activizarea sau punerea în mișcare a forțelor noastre sufletești; în viața fiecăruia dintre noi trebuie să fie mai vădit, mai simțit, mai cunoscut acel lucru minunat pe care poporul nostru îl numește atît de frumos „omenie”. Deși greu de tradus prin bogăția lui, putem spune totuși că acest cuvînt înseamnă cît mai multă esență umană, cît mai multă dragoste de oameni și de tot ce ne înconjoară, cît mai multă conștiință, cît mai multă viață sufletească, cît mai mult bine lucrat, cît mai multă cinste, cît mai mult echilibru, cît mai multă stăpînire de sine, cît mai multă cumpătare în toate: în gînduri, în grai, în comportare, în hrană, în îmbrăcăminte etc.

„Fiecare dintre noi — ne spune Sf. Vasile cel Mare, comentînd unul din Psalmi — are în adîncul său un cîntar, construit acolo de Creatorul nostru, cu ajutorul căruia ne este cu putință să deosebim care este natura lucrurilor. Tu — continuă Sf. Părinte — nu vei putea spune în ziua judecării: n-am cunoscut binele, căci însuși cîntarul acesta va vorbi pentru tine (te va acuza), el care ți-a procurat din plin deosebirea binelui și a răului”. Acest cîntar fin este sufletul nostru, este conștiința noastră morală, a cărei activitate o simțim în fiecare pas de-al nostru. Dar pentru ca acest cîntar, pentru ca această cumpănă să fie cît mai negreșelnică în cîntările sale trebuie s-o păstrăm mereu curată, s-o îngrijim permanent, și la aceasta ne cheamă postul. Aceasta cu atît mai mult cu cît știm cu toții, noi cei ce credem în Mîntuitorul Iisus Hristos, că ceea ce dă frumusețe specială, măreție deosebită, superioară omului este sufletul său.

Prin sufletul nostru sîntem „chipul și asemănarea” Ziditorului, prin el „noi toți răsfrîngem ca o oglindă slava lui Dumnezeu” — cum înțelept grăiește Sf. Apostol Pavel (II Cor. 3, 18).

Prin sufletul său mai ales, prin gîndirea sa, prin puterea sa creatoare, prin dragostea sa, prin blîndețea și înțelepciunea sa, omul este cea mai scumpă comoară de pe pămînt, cu nimic comparabilă, după cum ne spune și Mîntuitorul cînd zice: „Ce va da omul în schimb pentru sufletul său?” (Marcu 8, 37).

De starea noastră sufletească atîrnă toate faptele noastre bune sau rele. „Nu se înfiripă nor fără adiere de vînt și nu se naște patimă fără gînd”, spune Marcu Ascetul. Sau cum ne arată Mîntuitorul cînd grăiește că „din prisosința inimii grăiește gura. Omul cel bun din comoara cea bună a inimii scoate cele bune, iar omul cel rău din comoara cea rea scoate cele rele” (Matei 12, 34—35).

Partea spirituală din noi, lăuntricul nostru, sufletul nostru, așadar, este principiul călăuzitor al ființei noastre. De felul cum acest suflet îl cultivăm, îl formăm, depinde orientarea noastră.

(Continuare în pag. 2)

Cu privire la post...

(Urmare din pag. 1)

activitatea și toate manifestările noastre, în munca pe care o prestăm, în relațiile cu semenii noștri etc. Un creștin cu suflet mare, cu un interior bogat, cu o inimă plină și caldă este totdeauna un om bun, un om de omenie, un om echilibrat, cumpătat, săritor, cinstit în toate ale sale. Și invers, preocupări mărunte, grija pîntecului numai, lipsa de control în vorbe și fapte, denotă un suflet mic, un suflet gol.

Din acest motiv Mîntuitorul se adresează cărturarilor și fariseilor fățarnici, spunîndu-le să curețe „întîi partea cea dinăuntru a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea din afară” (Matei 23, 26). Cuvintele Lui sînt totdeauna adevărate și netrecătoare: Să curățăm întîi lăuntrul nostru, ființa noastră spirituală, inima noastră, sufletul nostru, și atunci întreaga faptură ne va fi curată. Este ceea ce spun și Sfinții Apostoli, Sfinții Părinți și experiența de veacuri a obștei creștine.

„Pentru aceea — spune Sf. Apostol Pavel — îmi plec genunchii înaintea Tatălui, de la care își ia numele orice făptură, ca să vă dea vouă, după bogăția slavei sale, să vă întăriți cu putere prin Duhul său întru omul cel dinăuntru” (Ef. 3, 14—16). „Umblați duhovnicește — ne învață tot Sf. Apostol Pavel — și (atunci) poftele trupului nu le veți mai împlini” (Gal. 5, 16), conduceți-vă după voia Domnului și după legile sufletului, parcă vrea să spună marele Apostol, după povătuirile minții sănătoase și atunci nu veți deveni robi patimilor, pornirilor josnice, spre care adesea trupul nostru este înclinat să ne tragă. Apostolul Pavel ne arată care sînt aceste porniri cînd zice ceva mai departe: „Faptele trupului sînt cunoscute. Ele sînt acestea: necurăția, destrăbălarea, slujirea idolilor, fermecătoările, vrajbele, sfzile, zavistiile, dezbinările, uciderea, bețiile și altele asemenea acestora”. În opoziție cu acestea, „roada duhului” cum zice Apostolul, faptele sufletului luminat sînt „dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bună-tatea, facerea de bine, credința, blîndețea, înfrînarea poftelor” (Gal. 5, 19—23).

Toate aceste flori minunate care contribuie mai mult ca orice la frumusețea vieții, într-un suflet creștinesc cu frică de Dumnezeu și cu osîrdie spre cele ale Domnului, cresc și înflorească în mediul lor firesc, pe cînd celelalte manifestări rele despre care ne vorbește Sf. Apostol Pavel se vestejesc și, încetul cu încetul, dispar una după alta. Ne încredințază și Sf. Vasile cel Mare, cînd zice că „mîndria, mînia, lăcomia, beția și altele asemenea se biruiesc de mintea și judecata care cunosc pe Dumnezeu”, adăugînd totodată că mintea creștinului adevărat este ca o farmacie din care se pot scoate leacurile trebuincioase învingerii patimilor. Despre această realitate frecventă în viața adevăraților creștini ne vorbește și Sf. Maxim Mărturisitorul care, subliniind faptul că „loc sfînt și biserică lui Dumnezeu este mintea omului”, arată că „mintea unindu-se cu Dumnezeu și petrecînd în El prin rugăciune și dragoste, se face înțeleaptă, bună, puternică, iubitoare de oameni, milostivă, îndelung răbdătoare și, simplu vorbind, poartă în sine aproape toate însușirile dumnezeiești”.

O viață sufletească intensă se revarsă în mod necesar și în afară, dirijînd pozitiv, binefăcător, întreaga lucrare a trupului. Într-o astfel de situație, zidul despărțitor al vrajbei, cum spune Apostolul Pavel, a fost dărîmat, antagonismul dintre pornirile pătimase, care împing la păcat și fapte rele, și legile sau aspirațiile superioare ale sufletului a fost înlăturat, trupul nostru devenind un executant sau ascultător credincios al rațiunii, al spiritului sau lăuntrului nostru.

La astfel de stări se ajunge desigur numai prin harul întăritor al lui Dumnezeu (dobîndit prin întruparea Mîntuitorului nostru Iisus Hristos), cît și prin osteneală multă, prin efort con-

tinuu, prin muncă organizată, prin permanente preocupări pozitive, prin lucrarea virtuților etc.

Din acest motiv în multe rugăciuni de-ale noastre adresăm Ziditorului și cereri ca acestea: „Pune în noi și frica fericitelor Tale porunci, ca toate poftele trupului călcînd, viețuire duhovnicească să petrecem, cugetînd și făcînd toate cele ce sînt spre bună plăcerea Ta”. Sau: „Ingroapă-mi sfaturile mele cele viclene prin gînduri bune”, ori „luminează mintea noastră și simțurile toate ni le păzește” ș.a.

Din astfel de motive și Psalmistul David, după marele său păcat comis prin uciderea lui Urie, face către Dumnezeu și această fierbinte rugă: „Dă-mi iarăși bucuria mîntuirii Tale și cu duh stăpînitor mă întărește” (Ps. 40, 14), cu suflet tare adică, cu voință puternică, pentru a putea ține în frîu toate pornirile capabile să-i întineze ființa. În această ordine de idei s-a spus pe drept cuvînt că viteaz cu adevărat este nu atît cel ce învinge oști, cît mai ales cel care se învinge pe sine. „Unii — spune Sf. Marcu Ascetul — numesc înțelepți pe cei ce dobîndesc lucrurile sensibile. Dar înțelepți sînt cei ce stăpînesc voiele lor”. De altfel „Cine se biruiește, De orice pofteste, Neom se numește”, după cum zice zicala noastră din bătrîni. Ne este cunoscut de fapt că poporul nostru, marea obște

a credincioșilor noștri s-a condus și se conduce totdeauna după legile neînșelătoare ale inimii curate și ale minții sănatoase, din a căror practicare a ieșit acea intraductibilă „omenie românească” despre care am mai amintit.

Tot dintr-o astfel de practicare a echilibrului sau cumpătării în toate a ieșit și înțeleptul proverb:

*Cumpăna nepoate
E bună la toate*

ca și următoarele versuri aparținătoare unuiia dintre primii noștri poeți:

*Înfrînarea calea vieții strălucit împodobește.
Pe credință înțelepciunea, ca o pavăză păzește.
Singură dreptatea țese adevărul fericirii.
Bărbăția-n grab produce dulce rodul izbîndirii;
Omul aste virtuți harnic cultivîndu-le în sine,
Lui și patriei și lumii scump e făcător de bine.*

*

La capătul acestor gînduri vom spune, așadar, că postul are mare valoare în viața noastră creștină, atît postul de mîncare cît mai ales postul faptelor, postul sufletului. El este un bun prilej de întărire și de o mai vădită afirmare a vieții noastre sufletești, a practicării bunelor moravuri, a cumpătării în toate, a înfrînării de la porniri rele, a omeniei.

Astfel înțelegînd și practicînd postul, „Nașterea lui Hristos — pe care o așteptăm — ne va fi de folos”, precum spune colinda.

Gh. Papuc

Calea poruncilor Bisericii

Iată sfintele sărbători de iarnă stau înaintea noastră. Încă odată preamărim Nașterea Domnului și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos și ne vom odihni duhovnicește de ostenele noastre din anul ce expiră.

Se cuvine, ca din toată inima, să întovărim caravana Magilor de la Răsărit și pe păstorii din Betleem, zoriți să vină să se închine Dumnezeiescului Prunc, avînd o grijă pătrunzătoare pentru noi înșine. Odată cu venirea sfintelor sărbători, între diferitele obligațiuni pe care le cunoaștem și unii le și aplicăm este una de mare importanță, spovedania. Sînt credincioși care nu știu pînă unde trebuie străbătută calea poruncilor Bisericii, nu cunosc ce este sfînta Spovedanie și lasă necercetate bogățiile și leacurile spirituale ale Bisericii!

Sfînta Spovedanie este paznica sănătății sufletești, așezată în Biserică de Mîntuitorul. Un creștin bun, totdeauna, se va spovedi duhovnicului, înainte de marile praznice, ca să-și descarce povara inimii și să primească dezlegare de păcate și binecuvîntare de la Domnul nostru Iisus Hristos.

Spovedania nu este legată de soroace sau termene anumite din cursul anului. Putem merge la preotul duhovnic ori de cîte ori avem nevoie să ne ușurăm sufletul de povara păcatelor și de a primi mîngîierea Harului și iertării; numai să fie făcută cu zdrobire de inimă. Și cu cît ne spovedim mai des cu atît e mai bine, primind prin această sfîntă taină înnoirea morală, adică reșezarea celui ce se pocăiește, sub puterea Harului. Prin deslegarea păcatelor la scaunul duhovniciei conștiința credinciosului devine mai luminată, mai ușurată. Chiar și aceia cărora ni se pare că nu greșim și nu păcătuiam cu nimic, trebuie să ne spovedim. Așa ne învață Sfîntul Evanghelist Ioan, ucenicul cel iubit al Domnului: „De vom zice că păcat nu avem, pre noi înșine ne înșelăm și adevărul nu este întru noi. De vom mărturisi păcatele noastre, este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească pe noi de toată strîmbătatea. Dacă zicem că n-am păcătuit, îl facem mincinos și cuvîntul Lui nu este întru noi” (I Ioan, cap. 7, 8—10). Puterea de a lega și deslega păcatele o are numai Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, dar El a dat această putere și Apostolilor (Ioan 20, 21—23) și prin aceștia episcopilor și preoților.

Dezlegarea este iertarea desăvîrșită a păcatelor, mărturisite înaintea duhovnicului cu umilință și cu dorința sinceră de a nu le mai face. Iată ce zice Sfîntul Ioan Gură de Aur despre puterea de a dezlega, încredințată preoților: „Locuitori ai pămîntului și ducîndu-și viața pe el, preoții au fost cinstiți cu încrederea de a administra cele cerești; ei au primit puterea pe care Dumnezeu nici îngerilor și nici Arhanghelilor n-a dat-o. Acestora nu li s-a spus: cîte veți lega pe pămînt vor fi dezlegate și în ceruri. Stăpînitorii pămîntului au puterea de a lega, dar numai trupurile. Lanțul, însă, pe care Dumnezeu l-a dat preoților, atinge sufletul și e lung pînă la ceruri. Cele ce fac preoții aici jos, Dumnezeu le întărește sus și Stăpînul aprobă hotărîrea servilor Săi. Ce altceva le-a dat decît puterea cerească? Căroră le veți ierta păcatele, se vor ierta lor și căroră le veți ține, ținute vor fi” (Ioan 20—23). Ce autoritate ar putea fi mai mare decît aceasta: „Tatăl a dat Fiului toată judecata” (Ioan 5, 22). „Iar eu văd că toată această putere a fost dată preoților de către Fiul” (Sf. Ioan Gură de Aur, Despre preoție, vezi Invățătura de Credință, p. 156—157).

Se apropie Sf. sărbători. Ca să simțim cu adevărat bucuria Nașterii Domnului, vom merge să primenim înaintea duhovnicului nostru legămîntul de credință și de iubire către Cel ce a binevoit să se deșerte pe Sine de slava cerească și să se întrupeze din Sfînta Fecioară Maria pentru a noastră mîntuire. Așa ne vom odihni sufletește, la umbra duhovnicească a Ieslei Mîntuitorului și vom îngîna cu sfinții îngeri și cu închinătorii păstori ai Betleemului colindele și imnele de Crăciun, premărind pe Hristos-Domnul și cerînd „pe pămînt pace și între oameni bunăvoie”.

Pr. N. C.

1 Decembrie

A trecut aproape o jumătate de veac de la memorabila Adunare populară de pe Cîmpul lui Horea de la Alba Iulia, care a hotărît unirea Transilvaniei cu Patria Mamă, realizînd astfel visul de veacuri al poporului român. Într-adevăr, născut din îngemănarea dacilor cu romanii, poporul român, zămislit pe teritoriul rotunjit între crestele Carpaților și în jurul acestor creste, și-a legat ființa de aceste plaiuri, de pe care nu l-a putut clinti nici o vijelie. E ceea ce poporul exprimă cu cuvintele: „apa trece, pietrele rămîn“, căci „noi ni-s de aici“, aici ne-am știut din moși-strămoși. Permanența poporului român pe pămîntul strămoșesc o mărturisesc nu numai izvoadele scrise, sau monumentele vechi, ci și săpăturile arheologice, care scot din pămînt urmele civilizației noastre, veac de veac. Pămîntul întreg de la un cap la altul — e semănat cu oseminte strămoșești, cu semnele creației lor.

Deși împărțit în trei provincii vreme de secole, poporul român a rămas una în sufletul, viața, cultura și civilizația sa. Unitatea aceasta s-a vădit în faptul că e același grai românesc, care s-a vorbit și se vorbește pretutindeni, încît românii din diferite colțuri ale țării s-au înțeles și se înțeleg întreolaltă ca fiii aceleiași mame, de la care au învățat aceeași limbă. Unitatea s-a arătat în aceeași cultură și civilizație, care — cu toată varietatea ei — are un fond comun. Așa este întreg folclorul, basmele și poeziile, cîntecele și jocurile, obiceiurile de nuntă, ș. a. Aceeasi unitate se răsfrînge și în dezvoltarea culturii moderne, a literaturii culte. Scrisul românesc, început în Transilvania, a înflorit îndată peste munți și a primit deplinătate prin contribuția scriitorilor din toate părțile pămîntului românesc.

Mărturie și factor de unitate românească a fost de-a lungul secolelor și „legea strămoșească“, credința ortodoxă română. Fii ai aceleiași Biserici Ortodoxe Române, credincioșii români în orice biserică din ori ce colț de țară se simțeau „acasă“, se simțeau frați. Era aceeași credință, aceeași Sfîntă Liturghie, aceleași Sfinte Taine și slujbe bisericești, aceleași cărți, scrise cu mîna sau tipărite la Alba Iulia, Brașov, București, Iași, Sibiu etc., aceeași închinare în limba română. Biserica Ortodoxă s-a împletit în așa fel cu viața românilor, încît „legea“ ei era numită „legea românească“.

Astfel în rotunjimea acestui pămînt, a cărui coloană centrală sînt Carpații, poporul român a avut leagănul nașterii și prunciei sale, locașul bărbăției sale. El l-a ținut strîns la olaltă și asupra lui poporul român și-a pus pecetea forței lui creatoare.

Unitatea de origine, de suflet, de limbă, de cultură și civilizație, de credință strămoșească, în mod firesc a zămislit dorința realizării unității într-un singur stat național. Această dorință — care și-a găsit întruchipare ca de fulger în Mihai Viteazul, Domn al Țării Românești, Transilvaniei și Moldovei — a fost împlinită prin lupta maselor populare cînd condițiile istorice au cerut-o și au făcut-o posibilă. Inceputul a fost la 24 ianuarie 1859, cînd Țara Românească și Moldova s-au unit într-un singur Principat. Acest început s-a continuat prin proclamarea — la 1 decembrie 1918 —

a unirii Transilvaniei cu Patria Mamă. Poporul român era cuprins acum într-un singur stat, România, între granițele Daciei de altădată. Decebal s-a înfiorat la Sarmisegetuza, văzîndu-și urmașii adunați iarăși între aceleași hotare străvechi.

Ceea ce s-a realizat în 1918, s-a desăvîrșit în vremea noastră, cînd Republica Socialistă România, stat unitar, independent și suveran, se înalță — prin munca entuziastă a poporului, sub călăuzirea conducătorilor înțelepți și devotați — pe noi trepte de cultură și civilizație, împlinind și depășind cele mai îndrăznețe visuri ale înaintașilor. România socialistă este mamă bună a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, de credințe religioase. Înfrățiți în același ideal, în aceeași muncă, bucurîndu-se de roadele muncii tuturor, poporul

român și naționalitățile conlocuitoare sînt una în iubirea de patrie și în strădania de a înălța patria scumpă pe noi culmi de lumină.

Clerul și credincioșii Bisericii noastre, uniți în aceeași „lege strămoșească“ și în acelaș atașament neclintit față de popor și țară, pășind pe urmele strămoșilor, sînt însuflețiți de același patriotism fierbinte și aduc contribuția lor la înflorirea patriei.

Unitatea tuturor fiilor patriei în același ideal, în aceeași muncă, în aceeași realizări istorice, e cheazăia că unitatea realizată prin luptă și jertfe în același stat național, în aceeași patrie socialistă, este veșnică. Pentru apărarea ei, pentru întărirea și desăvîrșirea ei ne dăruim toată ființa, toată energia, toată viața.

T. R.

Pacea în Hristos

„Pentru că Dumnezeu era în Hristos și a împăcat lumea cu Sine“ (II Cor. 5, 19).

Din nou se aprinde cerul de lumină, din nou răsună văzduhul de cîntarea îngerilor, din nou se proclamă peste lume mesajul Celui care se intrupează: „Pe pămînt pace, între oameni bunăvoie“ (Luca 2, 14).

Și din nou se întefeste scrisul și predica despre pace.

Dar nu e prea mult? Nu se exagerează, răscolind și frămîntînd mereu aceeași problemă a păcii?

A pune asemenea întrebări, e ca și cum ai zice: la ce atîta apă, de ce atîta goană după pîine, pentru ce atîta năzuință după lumină?

Căci, ca și apa, ca și pîinea, ca și lumina, pacea este o condiție esențială a existenței, la orice nivel și în orice unitate ontologică, morală și socială ar fi privită.

De altfel, în cele ce urmează încercăm să stăruim asupra unui aspect puțin lămurit al problemei păcii.

În general, despre pace vorbește toată lumea, indiferent de religie, doctrina filozofică, sau socială, prin prisma căreia o tratează. E de asemenea un consens universal, în a-i pune la temelie: iubirea. Și pe bună dreptate, pentru că în împărțirea lumii în atîtea doctrine și religii nu există altă legătură, care să-i poată apropia, uni și împăca pe toți.

Se poate urmări, totuși, și o fundamenteare specifică a păcii, în oricare dintre doctrinele religioase, filozofice, morale și sociale ale lumii.

E ceea ce încercăm să facem aici, privind: pacea în Hristos.

Care-i sînt temeiurile, nota esențială și ținta, spre care se îndreaptă?

Aprofundăm, în acest scop, cîteva locuri din Sfînta Scriptură a Noului Testament.

„Pentru că Dumnezeu era în Hristos și a împăcat lumea cu Sine“ (II Cor. 6, 9).

„Ca toate să le unească iarăși în Hristos, cele din ceruri și cele de pe pămînt — toate într-insul“ (Efes. 1, 10).

Din toate aceste texte, reținem faptul că Hristos, ca unitate, în care se întîlesc și se împacă: Dumnezeu și toate cele create, este, în primul rînd, o unitate ontologică. În El, toate cele ce sînt se încorporează structural. Și nu printr-un acord, în timp, ci genetic. Toate sînt mădulelele aceluiași organism, în raport de fraternitate structurală, unele față de celelalte.

Pe calea aceasta, unind toate, „într-un singur trup“ (Efes. 2, 16), le-a împăcat Dumnezeu pe toate cu Sine.

În acest sens, „El este pacea noastră“ (Ibid. v. 14).

Prin urmare, pacea în Hristos are la bază, în primul rînd, acest temei structural, ontologic.

Stau în legătura păcii, în Hristos, cu fratele meu, pentru că sîntem mădulelele aceluiași trup. Și orice trup, ca și orice împărăție, care se dezbină, „se pustiește“ (Luca 11, 17).

Structura aceasta are, însă, o lege și o putere morală, care o menține și prin care se realizează. Aceasta este: iubirea.

Iubirea este nedespărțită de trup, dar este al doilea moment în existența lui. Il iubesc pe aproapele meu, pentru că mă recunosc cu el frate în Hristos. Iubindu-l, adaug încă o putere la legătura păcii: însuși acest temei moral al iubirii.

Cît privește nota esențială, se poate spune, că pacea în Hristos este o realitate interioară. E împăcarea cu Dumnezeu, în cămara de taină a sufletului, în primul rînd; din aceasta decurge împăcarea cu sine, din care se revarsă, apoi, împăcarea cu aproapele. Pacea în Hristos crește, deci, din adîncuri de suflete împăcate, ca să se întindă, ca un arbore uriaș, și să adăpostească în ramurile sale pe toți locuitorii pămîntului.

Aceasta este pacea, despre care spune Mîntuitorul: „Pacea mea o dau vouă, nu cum dă lumea v-o dau eu“ (Ioan 14, 27).

Ținta finală a ei nu este ea însăși, deci: pace pentru pace, ci e aceeaș țintă a întregii alergări a omului și a existenței: desăvîrșirea. „Fiți dar voi desăvîrșiți, precum Tatăl vostru cel creșt este desăvîrșit“ (Matei 5, 48).

Dar pacea în Hristos este pacea în Biserică, pentru că Biserica este trupul lui Hristos, este continuarea lui Hristos în timp. Unde apare Biserica, apare Hristos, iar unde apare Hristos, apare împăcarea universală, a celor de pe pămînt și a celor din ceruri (Col. 1, 20).

De pe această poziție se încadrează Biserica, în concernul universal al popoarelor lumii, iubitoare de pace, cu care, dacă nu are comun temeiul structural, ontologic, se înfilnește, în schimb, pe temeiul moral al iubirii, care le adună la un loc pe toate cele risipite.

În lumina acestor considerațiuni, se poate profila trezirea, în întreaga creștinătate, a conștiinței fraternității structurale, în Biserica lui Hristos, și de a reda astfel temeiului iubirii fundamentearea lui ontologică, în drumul staționării și consolidării păcii universale.

Căci din perspectiva aceasta războaiele dintre popoare sînt, pur și simplu, monstruoșități, crime organizate de către dușmanii omului, căderi alături de natură, în prăpastiile distrugerii și ale morții.

Iată pentru care motive nu-i niciodată prea mult și exagerat să se vorbească despre pace, și mai ales cînd strigătele de pace ale popoarelor pămîntului se împletesc, în aceeaș simfonie, cu vestirea oștilor cerești din văzduh: „pe pămînt pace, între oameni bunăvoie“, în Noaptea Sfîntă a Crăciunului.

Preot Zosim Oancea

Gînduri la Sfintele Evanghelii

Duminica XXVII-a după Rusalii (Luca 13, 10—17).

PREDICA ȘI REALITATEA

„Șase zile sînt întru care se cuvine a lucra; venind deci întru acestea, faceți-vă sănătoși, dar nu în ziua sîmbetei!” (14).

Predica Mai Marelui Sinagogii, din sfînta Evanghelie de azi, e un model de predică ruptă de realitate, deci un model de cum nu trebuie să fie predica.

El are în vedere numai lîtera goală a unei prescripții morale, al cărei propovăduitor și păzitor se socotește a fi. Predica lui trece pe deasupra realității și peste înțelegerea și participarea celor ce-l ascultă.

În fața lui apare predica vie a Mîntuitorului, legată de realitate, care înseamnă întruchipare în fapt a însăși esenței poruncii morale: *facerea de bine* (v. 11—12).

Verificarea lor?

Duhul legii, în primul rînd. Căci dacă legea nu oprea să se dezlege, în zi de sîmbătă, boul și asinul, ca să se adape, cu atît mai puțin putea opri dezlegarea unei fiice a lui Avraam, „pe care a legat-o Satana de optsprezece ani” (v. 15—16).

Iar verificarea ultimă o face însăși realitatea, poporul, necăjit, din vremea aceea, care simte în viața și în suferința sa adevărata propovăduire și împlinire a legii morale, și care „se bucura de toate faptele mărețe săvîrșite de El” (v. 17).

Duminica înaintea Nașterii Domnului (Matei 1, 1—25).

OM ADEVĂRAT

„Dator era întru toate să se asemene fraților” (Evrei 2, 17).

Dacă procesul intim al întrupării Fiului lui Dumnezeu este învăluit în minunea nașterii din fecioară, „zămislit într-însa din Duhul Sfînt” (Matei 1, 20), toată prefațarea nașterii trupesti a Lui îl integrează în trupul omului, ca să nu fie numai „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat”, ci și „om adevărat din om adevărat”.

Acesta este rostul înșirării neamurilor, din care s-a zidit trupul Domnului Hristos, în evanghelia Sfîntului Matei de la Avraam (1, 1—16), iar în a Sfîntului Luca, în sens invers, pînă la Adam (3, 23—38).

Și pentru același motiv a avut mamă, ca toți oamenii, în persoana Fecioarei Maria, și a avut tată, în persoana protectorului copilăriei Sale, Sfîntul Iosif.

Căci, voind să mîntuiască neamul omenesc, „dator era ca întru toate să se asemene fraților”.

În felul acesta, născîndu-se ca omul, trăind ca omul, și pătîmind ca omul, El a devenit model moral cu putință de ajuns omului.

De aici toată încrederea, nădejdea și mîngîierea creștinului, că nu aleargă după o himeră, după o „fata morgana”, care se destramă mereu, ci după chipul desăvîrșit al lui Iisus Hristos, care, „fiind ispitit El însuși, poate să ajute și celor ce se ispitesc” (Evrei 2, 18).

Nașterea Domnului (Luca 2, 1—20; Matei 2, 1—12).

TULBURAREA ÎN FAȚA NOULUI

„Auzind acestea împăratul Irod, s-a tulburat și tot Ierusalimul cu el” (Matei 2, 3).

Tulburarea lui Irod și a Ierusalimului este spaima, de totdeauna, a *vechiului*, la apariția *noului*.

Îndreptățită uneori, cînd decurge doar din convingerea sinceră a apărării unei poziții de adevăr, ea devine fără sens și de osîndit, cînd e din teama pierderii unor stări personale și egoiste.

Căci *noul* nu apare, în inevitabila dialectică a vieții și a istoriei, ca să distrugă *vechiul*, ci, prin nimicirea trecătorului, să-l lumineze, să-l aprofundeze, să-l lărgască și să-l desăvîrșească.

„Să nu socotiți, că am venit să stric legea sau proorocii; n-am venit să stric, ci să împlinesc” (Matei 5, 17).

Și ni s-a născut Iisus Hristos în Beteelmui Iudeii ca să purifice, să răstoarne „mesele zaraților și băncile vinzătorilor” (Matei 21, 12), să alunge pe cei ce făcuseră din casa lui Dumnezeu „peșteră de tilhari” (Ibid. v. 13), și să înalțe Noul Ierusalim (Apoc. 12, 2), în care să nu mai fie: „nici plîngere, nici strigăt, nici durere ... căci cele dintîi au trecut” (Ibid. v. 4).

Preot Zosim Oancea

Biserica din Predeal

Predealul, ca așezarea omenească, datează din secolul al XVIII-lea, format, la început, din cîteva familii de pădurari și grăniceri în jurul schitului cu hramul „Sf. Nicolae”, făcut de *ieromonahul Ioanichie*, în anul 1774.

Schitul a ars în anul 1788 și a fost refăcut în același an, tot din lemn, cu ajutorul lui Ion Buzatu din comuna Baci-Săcele.

Cu trecerea anilor, schitul din lemn s-a stricat. În locul lui s-a zidit o biserică din piatră, prin stăruința starețului *Ghermano*, din Dîrste, care s-a terminat în anul 1819, cu ajutorul lui Ion Manole și Niță Gilă, tot din comuna Baci-Săcele.

Biserica cu hramul „Sf. Nicolae” a fost mulți ani un așezămînt monahicesc, o oază spirituală, lîngă un hotar nedrept, la care se adăpau românii de pe amîndouă versantele Carpaților.

După unirea tuturor românilor a devenit un monument istoric. În anul 1943, i s-a făcut o reparație generală, iar în anul 1963 s-a refăcut în întregime acoperișul și s-au făcut reparațiuni exterioare, cu suma de 20.000 lei, dați de Departamentul Cultelor.

Între anii 1835—1841 s-a zidit în Predeal, a doua Biserică, lîngă cea veche, cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, din cărămidă și piatră, prin strădania aceluiași stareț *Ghermano Dîrsteanu*, cu obolul cîtorva familii de credincioși. Biserica și-a păstrat forma inițială pînă astăzi, cu toate detaliile arhitectonice. Dar, din cauza multor ani, avea nevoie de reparațiuni însemnate.

Între anii 1957—1966 această biserică a fost renovată în întregime: acoperiș din nou cu tablă galvanizată, pictură nouă în tehnica fresco, executată de pictorul Iosif Vasu, instalația și lumina electrică, instalația de încălzire cu sobe de teracotă, tecuieli exterioare în întregime și două icoane deasupra intrării în biserică, una în frescă și una în mozaic.

Fiind terminate lucrările de reparație și înfrumusețare, credincioșii au cerut I. P. Sf. Mitropolit Nicolae să binecuvînteze locașul lor de închinare.

Duminică în 13 noiembrie 1966 s-a săvîrșit binecuvîntarea bisericii prin serviciul divin în sobor.

S-a săvîrșit slujba sfințirii apei de către Prot. Dr. Vasile Coman, delegat chiriarhal, Preot Gh. Grama din Brașov și preoții localnici Nicolae Ciurea și Alexe Antimир.

La vremea pricenei, Pr. Alexe Antimир a tălmăcit pericopa Evangheliei cu pilda samarineanului milostiv.

La sfîrșitul Liturghiei, Pr. Nicolae Ciurea a făcut o dare de seamă asupra lucrărilor care s-au făcut la biserică și a adus mulțumiri credincioșilor care au contribuit la repararea și înfrumusețarea ei.

În încheiere a vorbit Prot. Dr. Vasile Coman care a împărtășit credincioșilor și slujitorilor bisericii binecuvîntarea I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, pentru dragostea și jertfelnicia arătată față de Casa Domnului. A tălmăcit apoi binefacerile pe care le avem noi creștinii de la biserică. A îndemnat pe credincioși să trăiască în pace și frățietate, să iubească patria, care înflorește prin munca devotată a fiilor ei.

Preoții Ciurea Nicolae și Alexe Antimир au depus o muncă stăruitoare pentru repararea și înfrumusețarea bisericilor. Cuvînt de mulțumire se cuvine Departamentului Cultelor pentru ajutorul dat restaurării monumentului istoric, biserica „Sf. Nicolae”.

Praznicul bucuriei duhovnicești a credincioșilor din Predeal, din acest prilej, s-a încheiat la orele 14,30.

V.

† Protopopul AUREL NANU

Cînd după spusa poetului:

„Frunzele-i cad, sbor în aer, și de crengi se deslînesc

Ca frumusele iluzii dintr-un suflet omenesc”, în 20 noiembrie 1966 s-a desprins din lumea aceasta, distinsa figură de preot ardelean a celui care a fost protopopul Aurel Nanu, profesor în pensie. Numele acestui slujitor adormit în Domnul, e îndeajuns de cunoscut din coloanele acestei foi, ca și din alte publicații ale Mitropoliei ardelenice.

Se cuvine ca cititorii acestei foi, care au cunoscut scrisul p. A. Nanu, să cunoască puțin și din viața și activitatea celui care a plecat dintre noi, așa de discret, precum a și viețuit.

Născut în comuna Chesler, raionul Mediaș, înainte cu 74 ani, s-a ridicat de jos, prin propriile sale puteri. A urmat liceul la Blaj, unde prin muncă stăruitoare a învins toate greutățile. La Sibiu a urmat cursurile „Seminariului Andreian”, după care, dornic de mai multă învățătură, în cursul primului război mondial a urmat cursuri de istorie și geografie la Universitate. A avut mare satisfacție că diploma și-a luat-o în România întregită, la Universitatea din Cluj. Remarcat de mitropolitul Bălan, a fost chemat și făcut colaborator al său, împlinind cu demnitate funcțiunea de consilier arhiepiscopesc.

Încă de timpuriu, p. A. Nanu s-a impus ca un iscusit publicist bisericesc. Pe cînd era la Odorhei a pus bazele unei biblioteci de povestiri morale, publicînd o serie de broșuri de cuprins variat, ziditoare de suflet, fiind lucrări originale sau prelucrări.

Convins că „historia est magistra vitae”, adormitul în Domnul a știut să scoată din paginile istoriei „adevăr și înțelepciune” pentru educarea în spirit patriotic a tinerelor generații. Îndrăgostit de trecutul plin de jertfă și glorie al poporului nostru, neobositul publicist ne-a dăruit o serie de evocări istorice, în lucrările: „Virtuți străbune”, „Suflete de mucenici”, „Tatăl nostru”.

În tot scrisul protopopului A. Nanu aflăm un stil original, ce aduce aminte de graiul cronicilor și al „scripturilor sfinte”, un fel de poezie în proză. Da! P. A. Nanu a fost un fecund și original scriitor bisericesc.

Ceea ce l-a caracterizat în viață pe acest slujitor a fost modestia, o mare delicateță sufletească care îl făcea să fie iubit de toți cei ce l-au cunoscut. Model în viața familiară, a fost sobru și în cea socială și plin de blîndețe și bunătate cu cei din jurul lui.

Odihnească în pace!

A. Radu